

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1.	Nazwa zajęć/przedmiotu:	Liturgika – sakramenty i sakramentalia
2.	Nazwa zajęć/przedmiotu w języku angielskim	Liturgics – sacraments, sacramentals
3.	Kod zajęć/przedmiotu:	12-B045
4.	Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny):	obowiązkowy (kanon)
5.	Kierunek studiów:	teologia
6.	Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie):	jednolite studia magisterskie
7.	Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny):	ogólnoakademicki
8.	Rok studiów (jeśli obowiązuje):	piąty
9.	Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW):	24 h W, 6 h ĆW
10.	Liczba punktów ECTS:	2
11.	Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:	ks. prof. UAM dr hab. Dariusz Kwiatkowski, darkwt63@amu.edu.pl
12.	Język wykładowy:	polski
13.	Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie):	nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu

- przekazanie wiedzy o sakramentach i sakramentaliach w ogólności;
- rozwinięcie umiejętności wyjaśniania genezy, rozwoju i sensu teologicznego sakramentów i sakramentaliów w okresie przedpoborowym;
- zapoznanie ze strukturą i treścią celebracji sakramentów i sakramentaliów w przeszłości;
- rozwinięcie umiejętności wyjaśniania powodów i skutków przemian zachodzących w sprawowaniu sakramentów i sakramentaliów;
- rozwinięcie umiejętności komunikacji i pracy zespołowej nad tekstem liturgicznym i doborem literatury przedmiotu;
- wyrobienie umiejętności sprawowania niektórych sakramentów i sakramentaliów przez diakona.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)

- wiedza i umiejętności z zakresu religii na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej;
- znajomość teologii liturgii i rozumienie znaków liturgicznych.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EU) dla kierunku studiów

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EU dla kierunku studiów
---------------------------------------	--	--

045_01	rozumie naturę sakramentów i sakramentaliów	T_W01; T_W03; T_W05; T_W11; T_U01; T_U02; T_U07; Tk_W02; Tk_W03
045_02	tłumaczy genezę, rozwój celebracji i teologię sakramentów i sakramentaliów na przestrzeni wieków	T_W03; T_W07; T_W08; T_W10; T_W14; T_U07; T_K02; Tn_W03; Tk_W02; Tk_W03; Tk_U01; Tk_K01
045_03	zna strukturę i treść dawnych modlitw i niektórych nowych formuł liturgicznych i potrafi je stosować	T_W04; T_W05; T_W15; T_U01; T_U02; T_U15; T_U19; Tk_W02; Tk_W03; Tk_U02; Tk_K05
045_04	objaśnia powody i skutki przemian zachodzących w sprawowaniu sakramentów i sakramentaliów	T_W14; T_U08; T_K02; T_K10; Tk_W02; Tk_K04
045_05	kreatywny w pracy zespołowej nad tekstem liturgicznym i trafnie dobiera literaturę przedmiotu	T_W07; T_W10; T_W15; T_W19; T_U02; T_U04; T_U13; T_K02; T_K03; Tn_U04; Tn_U09; Tn_K05; Tk_W02; Tk_W03; Tk_U02; Tk_U03; Tk_K02
045_06	jest uwrażliwiony i przygotowany do celebrowania niektórych sakramentów i sakramentaliów według ksiąg posoborowych	T_W10; T_W11; T_W12; T_U09; T_U13; Tk_W02; Tk_W03; Tk_W05; Tk_U01; Tk_U02; Tk_U04; Tk_K01; Tk_K02 Tk_K05

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wykłady:	
Uwagi ogólne o sakramentach i sakramentaliach.	045_01; 045_02;
Historia i teologia sakramentów chrztu i bierzmowania.	045_02; 045_03; 045_06
Historia i teologia sakramentu pojednania.	045_02; 045_03; 045_06
Historia i teologia sakramentu namaszczenia chorych.	045_02; 045_03; 045_06
Historia i teologia sakramentu święceń.	045_02; 045_03; 045_06
Historia i teologia sakramentu małżeństwa.	045_02; 045_03; 045_06
Sakramentalia – pogrzeb, poświęcenie kościoła i ołtarza, egzorcyzmy, błogosławieństwa.	045_02; 045_03; 045_06
Ćwiczenia:	
Analiza tekstów źródłowych dotyczących chrztu w okresie od II do VI w.	045_04; 045_05
Praktyka udzielania chrztu po reformie Soboru Watykańskiego II.	045_04; 045_05;; 045_06
Analiza teologiczno-liturgiczna wybranych formuł sakramentalnych.	045_04; 045_05
Elementy pobożności ludowej w sakramentaliach.	045_01; 045_02; 045_04

5. Zalecana literatura

- Rytuály wydane po Soborze Watykańskim II w wersji łacińskiej i w wersji polskiej.
- Cieślak Z., Kowalik K., Kwiatkowski D., *Chrzest – nowe narodziny z wody i Ducha Świętego. Pismo święte-liturgia-prawo kanoniczne*, Materiały i studia 172, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Teologiczny, Poznań 2014.
- Kwiatkowski D., *Bierzmowanie sakramentem umacniającym żywą wiarę, która prowadzi do świadectwa i apostołstwa*, w: *Głoszenie i celebrowanie wiary. Wokół wyzwań Ewangelizacji*, Colloquia disputationes 25, red. K. Lijka, S. Wiśniewski, Poznań 2014, s. 109-122.
- Kwiatkowski D., *Chrzcielne obdarowanie miłosierdziem. Refleksje o chrzcie i miłosierdziu*. red. D. Kwiatkowski, Colloquia Disputationes 30, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Teologiczny, Poznań 2016.
- Nadolski B., *Liturgika*, t. III, *Sakramenty, sakramentalia, błogosławieństwa*, Poznań 1992.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	X
Wykład problemowy	X
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	X
Metoda warsztatowa	X
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	X
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu					
	045_01	045_02	045_03	045_04	045_05	045_06
Egzamin pisemny	X	X				
Egzamin ustny						
Egzamin z „otwartą książką”			X			
Kolokwium pisemne						
Kolokwium ustne		X			X	
Test						

Projekt						
Esej						
Raport				X		
Prezentacja multimedialna						X
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)						
Portfolio						
Inne (jakie?) -						
...						

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	5
	Czytanie wskazanej literatury	10
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	-
	Przygotowanie projektu	-
	Przygotowanie pracy semestralnej	5
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	10
	Inne (jakie?) -	-
	...	-
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0) – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dobry plus (+db; 4,5) – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dobry (db; 4,0) – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dostateczny plus (+dst; 3,5) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami określone w efektach uczenia się
- dostateczny (dst; 3,0) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami określone w efektach uczenia się
- niedostateczny (ndst; 2,0) – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się